

Kommunurnar nokta at yvirtaka eldraðkið

ELDRAÐKIÐ Kommunurnar nokta blankt at yvirtaka eldraðkið frá landinum soleiðis sum samgongan ætlar, staðfestir Heðin Mortensen, borgarstjóri í Havn og formaður í Kommunusamskipan Føroya

Áki Bertholdsen

- Tað er so stór ósemja ímillum samgonguna og kommunurnar, at sum stóðan er nú, kemur ikki upp á tal, at kommunurnar fara at yvirtaka eldraðkið frá landinum.

Tað staðfestir Heðin Mortensen borgarstjóri í Havn og formaður í Kommunusamskipan Føroya, KSF, har átta kommunur eru limir, sum tilsamans umboða triggjar fjórðingar av Føroya fólki.

Samgongan hevur sett sær fyri at kommunurnar skulu yvirtaka alt eldraðkið tann 1. januar, tað er longu um átta mánaðir.

Í langa tíð hava samráðingar verið ímillum samgonguna og kommunurnar um treytirnar fyri at kommunurnar skulu yvirtaka eldraðkið.

Men nú er rættilig naggatódn komin í samráðingarnar, tí tað sum stóðan er nú, er eingin loysn í eygsjón, sigur Heðin Mortensen.

Vandi fyri ruðuleika

Borgarstjorin og formaðurin í KSF staðfestir, at tað eru fleiri viðurskipti, sum kommunurnar vilja hava fulla greiði á, áðrenn eldraðkið kann yvirtakast.

Men tað hevur gingið illa at fáa greiði á hesum viðurskiptum.

- Sostatt er yvirtøkan í stórum vanda, tí sum stóðan er nú, kemur ikki upp á tal, at kommunurnar yvirtaka økið.

Samstundis ávarar Heðin Mortensen um, at tíðin er av álvara við at renna undan, tí talan er um eitt rættiliga stórt og umfatanti øki, sum kommunurnar mugu fáa góða tíð at fyrireika seg til at yvirtaka.

- Vit skulu skipa øki og vit skulu seta starvsfólk, so tað

Rættilig naggatódn er komin í samráðingarnar ímillum samgonguna og kommunurnar um at yvirtaka eldraðkið. Heðin Mortensen, borgarstjóri í Havn og formaður í Kommunusamskipan Føroya, sigur, at talan verður undir ongum umstøðum um, at kommunurnar yvirtaka eldraðkið, uttan at tær fáa nógv betri sðmdir frá samgonguni

krevst ein ávis fyrireikingartíð.

Harafturat er greitt, at nú fara kommunurnar undir at leggja figgjarætlanirnar fyri næsta ár, so skal eldraðkið yvirtakast, er avgjørt eingin tíð at søpla burtur, sigur borgarstjorin í Havn og formaður í Kommunusamskipan Føroya.

- Sostatt veksur vandin alsamt fyri, at tað tað fer at enda í tí bera ruðuleika, skulu kommunurnar yvirtaka eldraðkið á nýggjárinum, verður og tað vilja vit heldur ikki leggja rygg til.

100 milliónir ov lítið

Spurningarnir, sum kommunurnar krevja at fáa svar á, áðrenn tær vilja yvirtaka økið, eru bæði av figgarligum og bygnaðarligum slagi.

- Tað eru spurningar, sum ikki eru loystir enn, og sum eingin loysn er í eygsjón fyri, sigur Heðin Mortensen.

- Í hesum sambandi eru samgongan og kommunurnar nevnliga heilt langt frá eini semju um, hvussu nógvur peningur skal fylgja við frá landinum til kommunurnar fyri at tær kunnu átaka sær eldraðkið.

- Jørgen Niclasen, landsstýrismaður í figgarmálum, hevur roknað seg fram til, at eldraðkið kostar 320 milliónir krónur at umsita og at hetta verður upphæddin, kommunurnar fáa frá landinum tá ið tær yvirtaka eldraðkið, staðfestir Heðin Mortensen.

Men hann leggur dent á, at hetta alt ov lágt sett.

- Okkara kanningar í KSF staðfesta, at eldraðkið kostar

minst 400 milliónir um árið at umsita, sigur hann.

Í hesum sambandi hava vit fingið upplýst at fyri tveimum árum síðani, í 2011, kostaði eldraðkið 340 milliónir, ella 20 milliónir meiri enn tað, landsstýrismaðurin sigur, at tað kostar í dag.

- Tað merkir, at hóast lønir og prisir eru farnir upp hesi seinastu tvey árin, metir samgongan, at eldraðkið kostar 20 milliónir minni í dag enn tað kostaði í 2011 og tað er veruleikafjart. Heðin Mortensen sigur, at tá ið Jørgen Nichalsen hevur roknað seg fram til, at eldraðkið ikki kostar meiri enn 320 milliónir í dag, er tað tí, at tað er rættiliga afturúrsglt og niðurpínt.

Men kommunurnar vilja ikki yvirtaka eitt eldraðkið,

sum er niðurpínt og tí vilja tær ikki góðtaka at bara 320 milliónir skulu fylgja frá landinum til kommunurnar í sambandi við eina yvirtøku.

- Vit vilja hava fulla trygd fyri, at samsvar er ímillum veruliga tørvin og figgingina, sum fylgir við frá landinum til kommunurnar, leggur hann afturat.

Bygnaðurin skal broytast

Heðin Mortensen vísir eisini á bygnaðin í eldraðkinum.

- Bygnaðurin er alt ov stórur og sostatt eisini alt ov dýrur. Men skulu kommunurnar yvirtaka eldraðkið, vilja vit eisini hava fult frælsi at skipa økið av nýggjum, sum vit vilja.

Heðin Mortensen vísir á, at eisini hetta er ein trupul-

leiki, tað gongst illa at finna semju ímillum kommunurnar og samgonguna um.

- Tað vísir seg sum um at landið vil leggja eldraðkið undir kommunurnar, men vil kortini ikki sleppa endamum heilt. Hóast vit skulu yvirtaka økið, vil landið kortini hava myndugleikan á sum-mum økjum, sigur hann.

- Men tað kemur ikki upp á tal, tí kommunurnar fara ikki at yvirtaka eldraðkið við tí bygnaði, nú er. - Har kommunurnar skulu gjalda, skulu tær eisini valda, staðfestir hann.

Hann leggur afturat, at tað hevur stóran týðning fyri kommunurnar, at tænanastan verður jøvn um alt landið og at tænanastan er á einum ávísu stigi.

Tí heldur Heðin Mortensen, at vit eiga at fáa eina eldralóg, sum ásetir nøkur minstukrøv til eldraðkið, men at so nakrar kommunur fara at bjóða eina enn betri tænanastu, er eitt annað mál.

- Men heldur ikki eldralógin er komin enn, hóast ætlanin er, at vit skulu yvirtaka eldraðkið um átta mánaður.

Ein annars snávingarsteinur er, hvussu samstarvið ímillum kommunurnar skal vera. Ætlanin var at tað er neyðugt at leggja Føroyar saman í sjei kommunur fyri at tær kunnu vera fðrar fyri at átaka sær at umsita eldraðkið.

Men kommunusamleggingin fór í vaskið og Heðin Mortensen heldur, at kanska er tað bara Tórshavnar Kommuna, sum er fðr fyri at yvirtaka eldraðkið og tí vilja kommunurnar eisini hava greiði á, hvussu landið skal skipast í eldraðki.